

O‘TMISH, KORRUPSIYA VA YAQIN KELAJAK

“Korrupsiya jamiyatni yemiruvchi illatdir”

SH.Mirziyoyev

Surayyo Nuritdinova

Buxoro davlat universiteti filologiya fakulteti Axborot xizmati va jamoatchilik

bilan aloqalar yo‘nalishi 2-bosqich talabasi

"Ezgulik" elektron gazetasining jamoatchi muxbiri.

Amonov Navruz

Buxoro davlat universiteti Tabiiy fanlar fakulteti 2-bosqich talabasi.

Volontyorlik markazi a‘zosi, BuxDU yoshlar ittifoqi a‘zosi.

ANNOTATSIYA

Maqolada g‘oyaviy jihatdan vayronkor, korrupsiyani kelib chiqib tarxi, korrupsiyaning oqibatlari, ijtimoiy jihatdan tengsizlikka yo‘l ochuvchi korrupsiyaning kelib chiqish sabalari, unga qarshi ko‘rilgan O‘zbekiston va jahondagi tajriba usullari, shuningdek, unig oldini olishdagi amaliy ishlar va tajribalar haqida fikr yuritiladi.

Tayanch tushunchalar: *Korrupsiya, deklaratsiya, korrupsiyadagi jamiyat, loqaydlik, mafkura, g‘oya, pora, ilmsizlik, mafkuraviy immunitet, ma‘naviyatsizlik, globallashuv, zararli oqibatlari, ijtimoiy tengsizlik, qonun ustuvorligi.*

ANNOTATION

Article discusses the causes of ideologically destructive corruption, consequences of corruption, history of corruption, which leads to social inequality, the methods of experience in Uzbekistan and around the world, as well as practical work to prevent it.

Key words: *Corruption, “secret or shadow economy”, declaration, ideology, idea, bribery, ignorance, ideological immunity, globalization, rule of law, social inequality, apathy.*

АННОТАЦИЯ

Статья идеологически деструктивна и ведет к социальному неравенству. Обсуждаются причины коррупции, опыт мира и Узбекистана в борьбе с ней, а также практическая работа по ее предотвращению.

Базовы концепты: *Коррупция, скрытая экономика, декларация, идеология, идея, пора, невежество, идеологический иммунитет, глобализация, верховенство закона, социальное*

Korrupsiyaning yoxud jamiyatning bugungi ahvoli.....

Bugungi kunda korrupsiya muammosiga jahonning deyarli har bir mamlakatida duch kelish mumkin. Korrupsiya so‘nggi yillarda xalqaro miqyosda transmilliy jinoyat sifatida tomonidan keng muhokama qilinayotgan mavzulardan biridir.

Ta’kidlash lozimki, korrupsiya keltiradigan zarar barcha davlatlar uchun teng sanalib, mazkur illat davlatning turli sohalariga, xususan siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, madaniy jabhalarida amalga oshirilayotgan islohotlarga hamda mamlakatning xalqaro maydondagi imidji va investitsiyaviy jozibadorligiga salbiy ta’sir ko‘rsatadi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2020 yil 24 yanvar kuni O‘zbekiston Respublikasi Oliy Majlisiga qilgan Murojaatnomasida ta’kidlaganidek, “Jamiyatimizda korrupsiya illati o‘zining turli ko‘rinishlari bilan taraqqiyotimizga g‘ov bo‘lmoqda. Bu yovuz baloning oldini olmasak, haqiqiy ishbilarmonlik va investitsiya muhitini yaratib bo‘lmaydi, umuman, jamiyatning birorta tarmog‘i rivojlanmaydi”.

Ta’kidlab o‘tish o‘rinliki, ushbu zararli hodisa katta va kichik, badavlat va kambag‘al bo‘lishidan qat’iy nazar, barcha mamlakatlarda uchraydi. Ushbu zararli illatni bartaraf etish bo‘yicha jahon hamjamiyati tomonidan bir qator samarali ishlar amalga oshirilayotgan bo‘lsada, hanuzgacha u bartaraf etilmayapti. Korrupsiya

ko'plab davlatlarning jinoyat va ma'muriy qonunchiligi bilan huquqqa qarshi harakat sifatida ta'qib qilinadi. Korrupsiyaning tarixiy o'zaklari juda qadimga borib taqalib, bu hol qabilada ma'lum mavqega ega bo'lish uchun qabila sardorlariga sovg'alar berish odatidan kelib chiqqan deb taxmin qilinadi. O'sha davrlarda bu normal holat sifatida qabul qilingan. Biroq davlat apparatining murakkablashuvi va markaziydashuvi korrupsiyaning davlat rivojlanishiga katta to'siq ekanligini ko'rsatdi. Korrupsiyaga qarshi kurashgan birinchi davlat sifatida qadimgi Shumer davlati tan olinadi. Qadimgi davlatlarni ayniqsa huquqni muhofaza qiluvchi organlarning poraxo'rliqi qattiq tashvishga solganligi bizgacha saqlanib qolgan manbalardan ma'lum. Chunki bu holat davlatning obro'siga juda qattiq putur yetkazardi. Dunyoning yetakchi dinlarida ham birinchi navbatda huquqni muhofaza qiluvchi organlarning poraxo'rliqi qattiq qoralanadi. Jumaladan, Injilda "Sovg'alarni qabul qilma, chunki sovg'a ko'rni ko'radigan qiladi va haqiqatni o'zgartiradi" deyilgan bo'lsa, Qu'roni Karimda "Boshqalarning mulkini nohaq yo'l bilan olmangiz va boshqalarga tegishli bo'lgan narsalarni olish uchun o'z mulkingizdan hokimlaringizga pora qilib uzatmangizlar" deyilgan.

Korrupsiya—chang bosgan diplomlar

"Kelajakda kim bo'lsam ekan" degan savol maktabni tugatib mustaqil hayot ostonasiga qadam quygan chog'imzidanoq bizni qiziqtiradi. Va shu shirin orzular bilan universitet talabasi ham bo'ldik, diplom ham olamiz.

Xo'sh endi bu diplom bilan qayerga boramiz?

Albatta, o'z mutaxassisligi bo'yicha ish izlashni boshlaymiz. Afsuski, yaqin kelajakda ham o'tmishda ham diplom hech narsani hal qilmay qo'ygan.

Ishga kiray deb borsang choy ustida suhbatlashishni taklif qiladiganlar ham yo'q emas. Siz bir joyda ishlab oila tebratishingiz uchun salomning qurug'ini baquvvat qilishingiz kerak. Bu muammolardan qochib yosh, navqiron yigitlar Moskvaga yer chopish uchun ketganlar ko'pchilikni tashkil qiladi. Demak, 4 yil Moskvaga ishga ketish uchun o'qibmiz. Qizlar uchun esa diplom go'sht maydalaydigan taxtakachga aylanyapti. Ba'zan o'tgan umringga achinasan. Oliy ma'lumotli bo'lish "yog'li" ish

egasi qiladigan zamon ham o'tdi hozir faqat puling bo'lsa yaxshi maoshli ishga kirish mumkin. Yaxshi maoshga ega bo'lish uchun ham siz uchun "salomning qurug'i" baquvvat bo'lishi kerak. . Bunday muommolarga e'tiborli bo'lish barchamizning vazifamiz pul bo'lsa bilimsiz inson ham ishga kirib ketaveradi. Qo'lingizdagi karton qog'oz bilan biror firma yoki tashkilotlar ishga kirolmasangiz ham alam qiladi lekin. Barcha tashkilot egalarining javobi bitta "Sizni o'zimiz chaqiramiz" yoki "Bizda hozircha bo'sh ish o'rni yo'q" deb quyishadi. Yoki siz qatori o'qishni tamomlagan do'stingiz tanishi yo omad kelib ishga joylashdi. Bu haqiqiy tushkunlik, stress va kelajakka butkul ishonchni yo'qolishi. Bilamiz-ki, korrupsiya, tanish-bilishchilik qilib ishni hal qilish bizda ancha rivojlangan. Gapirsang beti, ursang eti qotmaydi. Qisqasi vaqting borida o'zing xohlagan, moddiy talabni qondiradigan kasb uchun harakat qil.

FOYDALANILGAN ADABIYOTAR RO'YXATI (REFERENCES)

- 1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 24-yanvarda Oliy Majlisga qilgan murojaatnomasi;*
- 2. Korrupsiya qarshi kurashish to'g'risida LEX.uz*
- 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-iyun "O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish tizmini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risidagi" farmoni.*